

Omaan tahtiin - omatoimikirjasto Himangalle, 01.04.2021 - 31.12.2022

Tiivistelmä

Hankkeessa Himangan kirjasto laajennetaan omatoimikirjastoksi ja lisätään aukioloaikoja ja kirjastopalveluiden saavutettavuutta sekä parannetaan tilojen käyttöastetta.

Tavoitteet

Hankkeen tavoitteena oli parantaa kirjastopalveluita, hankkia Himangan kirjastoon omatoimikäytön mahdollistavaa ja turvaavaa tekniikkaa ja ottaa käyttöön laajennetut aukioloajat. Omatoimikirjasto takaa yhdenvertaisemman, esteettömämmän ja tasa-arvoisemman pääsyn tiedon ja kulttuurin pariin - se parantaa palvelutasoa mahdollistamalla laajemmat aukioloajat ja tilojen käytön turvallisesti. Omatoimikirjasto on lisäpalvelu, jolla omatoimikirjastona on kyse lakisääteisen palvelun parantamisesta ja saavutettavuuden ja käyttömahdollisuuksien lisäämisestä. Omatoimikirjaston käyttöönoton myötä myös Himangan kirjastossa oleva monitoimitila saadaan monipuolisemmin käyttöön ja kokous- ja työskentelytilaa Himangalla tarvitsevat pystyvät hyödyntämään kirjaston tiloja nykyisten aukiolojen ulkopuolella.

Hankkeessa tehdyt toimenpiteet ja tulokset

Teemana palvelujen kehittäminen. Asiasanat ja tagit: palvelujen kehittäminen, yhteisöllisyys, aukioloajat, osallistaminen, tilojen käyttö, itsepalvelu, omatoimikirjasto.

Toimenpiteet olivat

- 1) Asiakkaita osallistettiin omatoimikirjaston suunnitteluun ja kehittämiseen järjestämällä kysely toivotuista omatoimikirjaston aukioloajoista sekä käyttöön tulevista palveluista toukokuussa 2022: Kyselyyn tuli yhteensä 67 vastausta, joista 44 verkossa ja 23 paperilomakkeella. Kyselyyn vastanneet arvioivat selvästi todennäköisimmiksi asiointiajoiksi viikonloppuiltapäivät ja arki-illat, joten näihin ajankohtiin omatoimijalle oli suurin tarve ja tämä näkyi omatoimiaukioloaikojen toteutuksessa. 90 % kyselyyn vastaajista uskoi omatoimiaukioloaikojen lisäävän heidän kirjaston käyttöönsä nykyisestä. Toivotuimmat palvelut omatoimijalle olivat lainaus ja palautus, lehtien lukeminen ja varausten nouto. Myös tietokoneen käytölle ja rauhalliselle työskentelytilalle oli tarvetta.
- 2) Himangan kirjastossa järjestettiin myös asiakasilta Toukokuussa 2022: Tilaisuuteen osallistui 6 asiakasta. Tilaisuudessa vastattiin asiakkaiden kysymyksiin ja huolenaiheisiin omatoimikirjastoon liittyen
- 3) Avustuksen avulla hankitaan omatoimikirjaston vaatimaa tekniikkaa: Vuosien 2021–2022 aikana kirjaston tiloihin tehtiin useita muutostöitä, jotka mahdollistivat omatoimen käyttöönoton. Tiloihin tehtiin uusi varauuskäynti ja asennettiin uusi ulko-ovi, jossa sähkölukko ja esteetön kulku, valaisimet vaihdettiin ja hyllyjärjestystä muutettiin. Kiinteistön muutustyöt eivät sisällyneet hankkeen kustannuksiin. Hankevaroja käytettiin omatoimen vaatimien teknisten laitteiden, kuten kulunvalvontalaitteiden, omatoimikirjaston keskus- ja kirjautusyksikön ja valvontakameroiden hankintaan ja asennukseen.
- 4) Hankkeen aikana kävimme tutustumassa lähikuntien omatoimikirjastoihin. Omatoimikirjaston käytösäännöt luotiin Joki-kirjastojen yhteisen mallin mukaan. Omatoimikirjaston käytännöt suunniteltiin yhdessä henkilökunnan kanssa mahdollisimman hyvin toimiviksi ja laadittiin asiakkaille tiedotteet ja opasteet, että asiointi olisi mahdollisimman sujuvaa.
- 5) Kirjastossa ennestään olevalle lainausautomaatille otettiin käyttöön palautustoiminto ja varausten itsepalvelunouto. Asiakastietokoneiden asetuksia muutettiin omatoimikäyttöön sopiviksi, että tietokoneita voisi käyttää myös omatoimiaikana.
- 6) Monitoimitilaa ei ole vielä saatu kaupungin tilavarausjärjestelmään, mutta sitä on mahdollista käyttää myös omatoimiaikana esim. rauhallisena työskentelytilana.
- 7) Omatoimikirjasto avattiin asiakkaille 7.12.2022.

Kohderyhmät Ja yhteistyökumppanit

Kirjaston asiakkaat, työikäinen väestö, työttömät, ikääntyneet, kirjaston ei-käyttäjät, kirjaston henkilökunta ja sidosryhmät.

Hankkeen kustannukset ja rahoitus

Hankkeen hyväksyttävät kokonaiskustannukset olivat 16250 euroa, johon on saatu 13000 € avustus Pohjois-Suomen aluehallintovirastolta. Varoja käytettiin 17187 €. Avustus kattoi 75,64 % kustannuksista.

Vastuuorganisaatio: Kalajoen kaupunki, Kalajoki akatemia, Kirjasto. Hankkeen johtaja Tiina Kangas 31.12.2022 saakka palvelualuevastaava Juha Isolehto, yhteyshenkilö palvelupäällikkö Joni Rahja ja Anita Ohtamaa, Himangan kirjastolla kirjastonhoitaja Aino-Marja Rovio.

Kalajoen kaupunki | Kalajoentie 5, 85100 Kalajoki | kirjaamo@kalajoki.fi | +358 8 46 911 | www.kalajoki.fi | Y-tunnus 0185924-7